

PETITE HISTOIRE

Richard Julius Minne en de avondlandstemming van de jonge avantgarde rond de Eerste Wereldoorlog

De dichter Richard Julius Minne (1891-1965) is terug van weg geweest. In 1988 verscheen een bundel gedichten (Wolfsijzers en schietgeweren) die al vlug in de rekken van De Slegte belandde. Dit belette echter niet dat R.J. Minne in 1991 terug werd 'ontdekt' door een aantal Gentse fijnproevers in de letteren, die besloten de man definitief uit de vergetelheid te redden door de stichting van een heus Richard Minne Genootschap. Dit gebeurde onder impuls van Arne Sierens en Prosper De Smet (alias Polke Pluym in De Morgen). Het genootschap hield een eerste bijeenkomst op 6 oktober 1991 in het cultuurcentrum Backstage (het voormalige gebouw van drukkerij Het Licht) te Gent, en verzamelt documentatie over de schrijver (1).

Eén en ander heeft uiteraard ook te maken met onze activiteiten. Minne was immers geen onbekende in de socialistische beweging: jarenlang was hij medewerker van het dagblad Vooruit, onder andere aan de vooroorlogse kulturele rubriek Geestesleven. In het satyrisch tijdschrift Koekoek publiceerde hij zijn zogenaamde 'brieven aan Pierken', en in 1939 was hij zelfs een tijdlang kabinetsattaché bij Minister A. Wauters. Tussen 1944 en 1957 was hij opnieuw bedrijvig bij Vooruit.

Richard Minne, journalist van Vooruit.

Over Richard Minne publiceerde Stefaan DE GROOTE recentelijk een korte maar interessante biografie in het Jaarboek (1991) van de Kunst en Oudheidkundige Kring van Deinze. De auteur publiceerde ook reeds eerder over de geschiedenis van het socialisme in de Leiestreek. Richard Minne werd geboren te Gent in 1891 als zoon van een bediende. Tot de vele fabeltjes rond zijn figuur hoorde onder meer een verhaal als zouden de Minnes verre afstammelingen van Keizer Karel zijn geweest. Na enkele jaren handelstudies aan het Koninklijk Atheneum

Ottogracht – waar hij onder meer de latere activist René De Clercq als leraar had – werd hij (zoals zijn vader) aanvankelijk handelsreiziger in textielwaren. Maar zijn echte interesses liggen niet in de 'commercie', maar in de literatuur en de politiek. Rond 1908 – 1909 beginnen zijn gedichten en prozastukjes te verschijnen in een aantal tijdschriften, en twee jaar later engageerde hij zich bij de socialistische Jonge Wachten. Over zijn rode jeugdijaren is minder geweten, en als aanvulling bij hogervermelde biografie noemen we een paar artikels van hem verschenen in het tijdschrift De Jonge Socialist, uitgegeven te Gent (2). Minne behoort op dat ogenblik duidelijk tot de linkse marxistische intellectuelen onder de Jonge Wachten, adepten van Hendrik de Man (Dees Bouchery, Hippoliet Vandemeulebroucke, Gust Balthazar...). Hij schrijft ook regelmatig in het Nederlandse blad van de afgescheurde Sociaaldemokratische Partij De Tribune (de SDP, of 'tribunisten' van de latere kommunist Wijnkoop). Typerend voor Minnes 'gauchisme' is het artikel 'De koöperaties van voortbrengst' gepubliceerd in Vooruit van 11 januari 1914, als reactie op een artikel dat de produktieassociaties ophemelde. Het is een vrij eenzame kritiek op de euforie die in Gentse socialistische kringen heerste over de Bank van de Arbeid en haar 'socialistische' bedrijven of "arbeiders-NV's". In tegenstelling tot andere marxisten die bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog een radikale ideologische wedergeboorte zouden ondergaan, bleef Minne zijn linksradikale uitgangspunten aanvankelijk getrouw. Samen met de beeldhouwer Jozef Cantré, Maurice Machtelynck en anderen richtte hij in 1916 de Roode Jeugd of Vredesgroep der Socialistische Partij op, die in de kortste keren uit Anseeles BWP werden geborsteld. Minne zou trouwens als vrije leerling ingeschreven zijn aan de zogenaamde Von Bissinguniversiteit (3). Het is in die kontekst dat hij linkse verzen produceert als "Wat zingt daar, als de zucht van deze tijd... Het vrij lied de opstand gewijd". Maar met het einde van de oorlog is ook de tijd van Minnes grote illusies voorbij. Hij wordt 'geitenboer' in Waarschoot, een ekologist-avant-la-lettre. De literatuur heeft hem volledig in de ban. In 1931 wordt hij – na een interruptie van 15 jaar – weer redakteur bij het dagblad Vooruit, en daar zal hij – met een onderbreking tijdens de Tweede Wereldoorlog – blijven tot aan zijn pensionering. Minne geeft ons zo een prachtig voorbeeld van wat Mieke Sertyn ooit de "avondlandstemming van de jonge avant-garde" rond de Eerste Wereldoorlog heeft genoemd. (G.V.)

(1) Wie meer informatie wenst over dit genootschap kan terecht bij Rudy Pieters, Bouwmeesterstraat 21, 9040 Sint Amandsberg, telefoon 091. 28. 85. 74.

(2) Imperialisme en binnenlandse politiek, in: De Jonge Socialist, november 1913; Socialisme en gemeenschapsbelang, in: De Jonge Socialist, mei-juni 1913.

(3) Een boeiend recent werk over het aktivisme te Gent tijdens de Eerste Wereldoorlog (met ruim aandacht voor de linksradikale komponent ervan) is: Daniel Van Acker. Het aktivistisch avontuur. Gent, Stichting Mens en Cultuur, 1991.